

1. Τα Χαρακτηριστικά του Εθελοντισμού

Ο εθελοντισμός επηρεάζεται έντονα από την ιστορία, την πολιτική, τον πολιτισμό και τη θρησκεία της κάθε κοινωνίας, με αποτέλεσμα να γίνεται αντιληπτός με διαφορετικό τρόπο και να παίρνει ποικίλες μορφές ανάλογα με το περιβάλλον. Για παράδειγμα, αυτό που θεωρείται εθελοντισμός σε μία χώρα μπορεί να απαξιώνεται ως χαμηλά αμειβόμενη εργασία σε μία άλλη.

Ωστόσο, παρουσιάζονται στη συνέχεια τρία χαρακτηριστικά ή κριτήρια τα οποία περιλαμβάνουν όλες τις μορφές εθελοντισμού που υπάρχουν σε παγκόσμιο επίπεδο. Παράλληλα, αυτά τα χαρακτηριστικά ξεχωρίζουν με σαφήνεια τον εθελοντισμό από άλλες μορφές συμπεριφοράς, που επιφανειακά μπορεί να μοιάζουν με τον εθελοντισμό. Αναλυτικότερα:

1.1 Πρωταρχικός Σκοπός δεν είναι το Οικονομικό Όφελος

Μιλάμε για εθελοντισμό όταν τα έσοδα που έχει κάποιος από την εθελοντική εργασία που προσφέρει δεν είναι ίσα ή περισσότερα από τα χρήματα που θα έπαιρνε για την ίδια εργασία σαν επαγγελματίας. Φυσικά, είναι αποδεκτό ένας εθελοντής να λαμβάνει χρήματα για τα έξοδα που πιθανόν χρειάζεται να κάνει στην πορεία της εθελοντικής εργασίας του. Τα χρήματα αυτά είναι μία μορφή αποζημίωσης από τον οργανισμό για τον οποίο εργάζεται και έτσι, η συμμετοχή του εθελοντή δεν έχει σαν συνέπεια την οικονομική του επιβάρυνση. Επιπλέον, αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί συνεπάγεται ότι και τα άτομα που έχουν περιορισμένους οικονομικούς πόρους μπορούν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες.

1.2 Βασίζεται στην Ελεύθερη Βούληση

Είναι βασικό κίνητρο για έναν άνθρωπο να προσφέρει την εργασία του εθελοντικά επειδή το έχει επιλέξει ο ίδιος. Ωστόσο, όσοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους εθελοντικά δεν το κάνουν συνήθως μόνο με τη δική τους ελεύθερη βούληση. Αντιθέτως, μπορεί να δέχονται πιέσεις από άτομα του κοινωνικού περιβάλλοντός τους ή ακόμη και να αισθάνονται οι ίδιοι υποχρεωμένοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο κοινωνικό σύνολο. Αυτό είναι το χαρακτηριστικό που διακρίνει τον εκούσιο εθελοντισμό από τις περιπτώσεις ακούσιου εθελοντισμού που βασίζεται σε εξωτερικές πιέσεις.

1.3 Επιφέρει Οφέλη τόσο σε Τρίτες Πλευρές όσο και στους Εθελοντές

Αυτό το κριτήριο διακρίνει τον εθελοντισμό από τις καθαρά ψυχαγωγικές δραστηριότητες, όπως είναι για παράδειγμα το ποδόσφαιρο. Ωστόσο, ένας αγώνας ποδοσφαίρου που γίνεται για φιλανθρωπικό σκοπό είναι και αυτός μία εθελοντική δραστηριότητα. Με άλλα λόγια, ο εθελοντισμός μπορεί και πρέπει να

επιφέρει οφέλη σε ένα ευρύ πλήθος ατόμων, από τον ίδιο τον εθελοντή μέχρι ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο.

Συνεπώς, είναι φανερό ότι αυτά τα τρία χαρακτηριστικά ή κριτήρια, που καθορίζουν τον εθελοντισμό, προσφέρουν στην πραγματικότητα ένα ευρύ φάσμα που καλύπτει όλες τις δυνατές μορφές του. Άλλωστε, θα ήταν λάθος να θεωρηθεί ότι ο εθελοντισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσω κάποιου οργανισμού, γιατί τότε αυτό το κριτήριο θα απέκλειε τη βοήθεια μεταξύ αλλήλων, όπως π.χ. τη βοήθεια που πραγματοποιείται ανάμεσα σε φίλους. Με την ίδια λογική, ο εθελοντισμός δεν αφορά μόνο σε ουσιαστική, τακτική και μακροπρόθεσμη δέσμευση, καθώς με αυτόν τον τρόπο θα αποκλειόταν ο σποραδικός χαρακτήρας του εθελοντισμού.